

Saksframlegg

Saksb: Øivind Nyhus

Arkiv: 037 19/3547-5

Dato:
14.06.2019

Saken behandles slik:

UTVALG

Kommunestyret

MØTEDATO

20.06.2019

UTVALGSSAKNR

KS-/

FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORTEN "SELKAPSKONTROLL LILLEHAMMER SKIFESTIVAL AS"

Kontrollutvalgssekretariatets forslag til

VEDTAK

Kontrollutvalget tar forvaltningsrevisjonsrapporten «Selskapskontroll Lillehammer Skifestival AS» til etterretning og legger saken fram for kommunestyret med følgende

INNSTILLING

1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten «Selskapskontroll Lillehammer Skifestival AS» til etterretning og merker seg at kommunen ikke ser ut til å ha fulgt opp selskapet godt nok.
2. Kommunestyret forventer at revisjonens anbefalinger blir fulgt opp av rådmannen:
 - a. Kommunen bør følge aktivt opp selskaper som har en anstrengt økonomi. Eiermøter og hyppigere/grundigere rapportering kan være nyttige virkemidler i denne sammenheng.
 - b. Kommunen bør involvere de folkevalgte organer aktivt i eierstyringen og forankre den i kommunestyret for selskaper som har stor betydning for kommunen.
3. Kommunestyret ber rådmannen om å gi kontrollutvalget en skriftlig tilbakemelding på oppfølging av anbefalingene innen 1.9.2019 og en muntlig tilbakemelding på kontrollutvalgets siste møte i denne valgperioden den 30.9.2019. Kontrollutvalget bes da om å vurdere informasjonen som gis og eventuell videre oppfølging.

Vedlegg:

- Forvaltningsrevisjonsrapporten «Selskapskontroll Lillehammer Skifestival AS» utarbeidet av Innlandet Revisjon IKS, rapport nr. 14-2019

Bakgrunn:

Kontrollutvalget i Lillehammer kommune behandlet den 11.2.2019 sak 1/19 om oppfølging av årsplanen for 2019. I saksframlegget ble det vist til innspill fra kontrollutvalgets leder om Lillehammer Skifestival AS. I sak 1/19 punkt to ble følgende vedtatt:

Kontrollutvalget bestiller en selskapskontroll i Lillehammer Skifestival AS for å se nærmere på styring og kontroll i selskapet - jf. forslag til problemstillinger som framkommer i saksframlegget. I tillegg bestilles en undersøkelse av følgene av kommunens mål om å være ledende vintersportsdestinasjon. Prosjektplaner bestilles til kontrollutvalgets møte den 18.3.2019.

Prosjektplanen om Lillehammer Skifestival ble behandlet den 18.3.2019. Denne ble tatt til orientering og prosjekt ble bestilt. Innlandet Revisjon IKS har levert selskapskontrollen og de vil komme i kontrollutvalgets møte for å presentere den og svare på spørsmål.

Fakta:

Formålet med prosjektet har vært "å vurdere hvordan Lillehammer Skifestival AS har vært drevet og fulgt opp fra kommunens side. Nytteverdien av prosjektet er først og fremst å framskaffe kunnskap som kan være relevant med hensyn til styring og oppfølging av selskaper der Lillehammer kommune er eier/medeier".

Følgende problemstillinger lå til grunn for undersøkelsen:

1. *Hvor mye offentlig støtte har Lillehammer Skifestival mottatt?*
2. *Har valg og sammensetning av styret vært i tråd med kommunes eierskapspolitikk og gjeldende anbefalinger?*
3. *Har styret i selskapet hatt tilstrekkelig kontroll med økonomien i selskapet?*
4. *Har styret i selskapet hatt tilfredsstillende rapportering til og kommunikasjon med sine eiere?*
5. *Har eierstyringen vært i tråd med Lillehammer kommunes eierskapspolitikk?*
6. *Har rådmannen og ordfører involvert kommunestyre og formannskap knyttet til vesentlige forhold i selskapet?*

En selskapskontroll består av to deler; en eierskapskontroll og en forvaltningsrevisjon. I eierskapskontrollen er det sett på om kommunen har en forsvarlig forvaltning av eierinteressene sine og i forvaltningsrevisjonen revideres selve selskapet.

Prosjektet er gjennomført via bruk av intervju samt dokumentgjennomgang.

Normalt får selskap som er revidert uttale seg om rapporten før den oversendes kontrollutvalget. Lillehammer Skifestival AS er under avvikling og dermed er det ikke vurdert som nødvendig. Revisor har allikevel funnet det riktig å invitere daglig leder og tidligere styreleder til å uttale seg om rapporten. Begge har besvart høringen og svarene ligger som vedlegg til rapporten, sammen med uttalelse fra Lillehammer kommune.

Kapittel tre i rapporten beskriver hvilke vurderingskriterier som brukes av revisjonen, primært ligger kommunes vedtatte eierskapspolitikk/eiermelding til grunn, aktuelle lover og regelverk samt relevante veiledere for eierstyring og selskapsledelse. Kapittel fire beskriver utviklingen i selskapet fra 2012 og fram til i dag. Denne informasjonen er bakgrunnen for **problemstilling 1; Hvor mye offentlig støtte har Lillehammer Skifestival mottatt?** Tabell 1 i rapporten viser en samlet oversikt over økonomisk støtte til Lillehammer Skifestival (LSF) fra 2012-2018. LSF mottok til sammen vel 93 millioner kroner i støtte for årene 2012-2018, hvorav 17 millioner var fra Lillehammer kommune og 8,5 millioner kroner var fra Oppland fylkeskommune. Tilskuddene viste en økende tendens over tid. Denne problemstillingen er for øvrig beskrivende, og det er dermed ikke knyttet noen anbefalinger opp mot den.

Revisor så i **problemstilling 2** på «**Har valg og sammensetning av styret vært i tråd med kommunens eierskapspolitikk og gjeldende anbefalinger?**». Her konkluderer revisjonen med at styret samlet sett har hatt den kompetansen som har vært relevant for selskapet, videre konkluderer revisjonen med at kommunens eierskapspolitikk og aktuelle anbefalinger ser ut til å være fulgt.

Revisor vurderer under **problemstilling 3** «**Har styret i selskapet hatt tilstrekkelig kontroll med økonomien i selskapet?**» at styret ikke har sikret at selskapet har hatt tilstrekkelig internkontroll og hensiktsmessige systemer for risikostyring. Dette er blant annet basert på at *«budsjetteringen og økonomirapporteringen har vært mangelfull, mangelfull saksdokumentasjon til styremøter samt at bemanningen i administrasjonen har gjort selskapet sårbart»*. Det presiseres at revisor ikke har tatt stilling til om en bedre økonomisk styring kunne ha sikret en sunn drift i LSF. Revisor konkluderer også med at det er klare indikasjoner på at styret ikke har oppfylt kravet om å foreslå tiltak for å rette opp egenkapitalsituasjonen. Styret har heller ikke fulgt opp kommunes eierskapspolitikk når det gjelder styreinstruks og instruks for daglig leder.

Problemstilling 4 lød «**Har styret i selskapet hatt tilfredsstillende rapportering til og kommunikasjon med sine eiere?**». Revisor konkluderer med at *«det har vært utstrakt formell og uformell kontakt mellom LSF og kommunen som eier, som regel etter initiativ fra selskapet. Etter revisjonens vurdering burde den stadig mer alvorlige situasjonen i selskapet tilsi tettere oppfølging fra kommunen som selskapets største eier»*.

Kommunen har ikke krav om regelmessige eiermøter i eierskapspolitikken sin. Den økonomiske situasjonen i LSF var så vidt anstrengt over lang tid, og selskapet var så viktig for kommunen og regionen, at det likevel burde ha vært vurdert å avholde eiermøter ut over den pliktige generalforsamlingen.

Selskapet har for øvrig levert årsregnskap og årsberetninger i henhold til til gjeldende krav.

I **problemstilling 5** «**Har eierstyringen vært i tråd med Lillehammer kommunes eierskapspolitikk?**» konkluderer revisor med at det ikke er angitt klare og langsiktige mål for

selskapet, noe eierpolitikken legger opp til. Eierne ble i 2016 opplyst om at handleplikt ved tapt egenkapital hadde inntrådt i tillegg til å bli gjort oppmerksomme på behov for styrket egenkapital. Kommunen økte tilskuddene, men dette var ikke nok til at det ble positiv egenkapital i selskapet. Så vidt revisor har sett, så ble det ikke tatt andre initiativ fra kommunen for å avhjelpe situasjonen. Eiermeldinger har for øvrig blitt lagt fram i kommunen hvert år, noe som er i tråd med eierskapspolitikken.

Den siste problemstillingen var «**Har rådmann og ordfører involvert kommunestyre og formannskap knyttet til vesentlige forhold i selskapet?**». Revisor konkluderer med følgende «*Kommunestyret ble orientert om den vanskelige økonomiske situasjonen i LSF gjennom framleggelse av eierskapsmelding i desember 2018. I februar 2019 ble det lagt fram sak for kommunestyret om videreføring av store idrettsarrangementer på Lillehammer*».

Etter revisors vurdering «*så burde rådmannen ha lagt fram en sak for formannskap og kommunestyret på et tidligere tidspunkt. Dette henger sammen med den økonomiske situasjonen i LSF med betydelige underskudd over flere år og stor negativ egenkapital. Kommunen er majoritetseier og har definert at selskapet er av stor betydning for Lillehammerregionen.*

Hva angår eventuell plikt til å holde politikerne løpende orientert om saker, i dette tilfelle den økonomiske utviklingen i LSF, så er det få holdepunkter for å gjøre vurderinger. Vi vil i denne sammenheng vise til opplysninger om at ordfører ble holdt løpende oppdatert, samt at det ble gitt muntlige orienteringer i formannskapet. Utviklingen i selskapet var også bredt omtalt i lokalpressen».

Basert på gjennomført revisjon anbefaler revisjonens følgende:

- Kommunen bør følge aktivt opp selskaper som har en anstrengt økonomi. Eiermøter og hyppigere/grundigere rapportering kan være nyttige virkemidler i denne sammenheng.
- Kommunen bør involvere de folkevalgte organer aktivt i eierstyringen og forankre den i kommunestyret for selskaper som har stor betydning for kommunen.

Vurderinger:

Innlandet Revisjon IKS har levert en rapport som gir en god og oversiktlig gjennomgang av de seks ulike problemstillingene som kontrollutvalget la til grunn. Funnene avdekker at kommunen bør følge opp sine eierskap mer aktivt, spesielt selskap som er viktige for kommunen slik som Lillehammer skifestival, ikke minst når det er avdekket en anstrengt økonomi slik det ble i dette tilfellet.

Både kommunen, tidligere styreleder og daglig leder har avgitt uttalelser på revisjonsrapporten. Disse tyder på at det ikke er full enighet om alt som står i rapporten, og gir et videre innblikk i sakens ulike sider og mulige tolkninger. Tidligere daglig leder presiserer at ansvaret og mangel på agering er godt beskrevet i rapporten. Sekretariatet har ikke hatt tid til å vurdere disse påstandene da rapporten ble avlevert om kvelden den 13.6. Kontrollutvalget vil i møtet få en presentasjon av rapporten fra revisor og vil kunne spørre revisjonen og diskutere innholdet i rapporten mer inngående. Drøftinger i møtet kan derfor medføre at det blir gjort et annet vedtak enn forslaget fra sekretariatet.

Samtidig med at saken legges ut til kontrollutvalget den 14.6. sendes saksframlegg og vedlegg til politisk sekretariatet i kommunen slik at saken kan sendes kommunestyrets medlemmer for at saken kan behandles på møtet den 20.6. Kontrollutvalgets vedtak på møtet den 17.6. legges fram direkte i kommunestyrets møte.

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget oversender rapporten til kommunestyret og ber om en tilbakemelding på hvordan anbefalingene følges opp. Høsten 2019 er det kommunevalg og dette vil medføre at ny eierskapspolitikk vil bli behandlet sammen med Gausdal og Øyer. Det kan derfor være aktuelt å vurdere å be om en oppfølging av anbefalingene etter at den nye eierskapspolitikken er vedtatt, samtidig er det noe usikkert når dette skjer. Kontrollutvalget kan be om en tilbakemelding på hvordan anbefalingene er tenkt løst allerede til høsten dersom det er ønskelig at det sittende kontrollutvalget vil kjenne mer til oppfølgingen før nytt kontrollutvalg velges.

Lillehammer, 14.06.2019

Øivind Nyhus
Sekretariatsleder

Kari Louise Hovland
Rådgiver